

9. PLINARSKI FORUM

Na već uobičajenom mjestu, u hotelu 'Minerva' u Varaždinskim Toplicama je 25. - 26. ožujka ove godine održan deveti po redu Plinarski forum koji je okupio oko 230 sudionika.

19. plinarski forum privukao je velik broj sudionika iz Hrvatske i susjednih zemalja

Plinarski forum je već devet godina tradicionalno mjesto okupljanja stručnjaka iz područja plinske tehnike i gospodarstva, ali i svih srodnih struka (energetike, dimnjačarstva, tehnike grijanja i sl) iz Hrvatske i susjednih zemalja. Tako je bilo i ove godine, na 9. plinarskom forumu koji je održan 25. - 26. ožujka u hotelu 'Minerva' u Varaždinskim Toplicama. Brojka od oko 230 sudionika svakako je nešto što u vrijeme gospodarske krize koja posebice pogađa male poduzetnike (u što se upravo ubrajaju plinoinstalateri, plinoserviseri, dimnjačari, projektanti itd) raduje organizatora (kao što je uobičajeno, to je ENERGETIKA MARKETING) i suorganizatore (ove su godine to bili Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Udruženje obrtnika Grada Zagreba i Crodux plin).

Prvi dan Foruma

Program Foruma započeo je pozdravnim govorima predstavnika organizatora i suorganizatora pri čemu su se okupljenima obratili Branko ILJAŠ, dipl. ing. te dr. sc. Kristina ČELIĆ, dipl. ing, načelnica Odjela za strateško planiranje i energetske bilance Uprave za energetiku MINGORP-a, Zvonko BABIĆ, pročelnik Sekcije plinoinstalatera i plinoservisera UOGZ-a i Damir BEGOVIĆ, dipl. ing, direktor Crodux plina.

Nakon toga je uslijedila sekcija koja je po svojem obliku novost u programu Plinarskog foruma, a to je Okrugli stol koji je ove godine bio posvećen budućnosti hrvatskog tržišta plina. Na njemu su se okupili predstavnici nadležnih državnih tijela i ustanova, dobavljača plina i vodećih hrvatskih

Okrugli stol posvećen budućnosti hrvatskog tržišta plina...

distributera plina, a moderator je bio prof. dr. sc. Igor DEKANIĆ, dipl. ing. s Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu koji se najprije osvrnuo na daljnje pravce razvoja hrvatskog tržišta plina. O problematici komercijalnog uravnoteženja transportnog sustava prema Nacrtu Metodologije za pružanje usluga uravnoteženja prirodnog plina u sustavu govorio je Tomo GALIĆ, dipl. ing, predsjednik Upravnog vijeća Hrvatske energetske regulatorne agencije, a o organiziranju tržišta plina u skladu s novim propisima Leo PRELEC, dipl. ing, direktor Hrvatskog operatora tržišta energije, pri čemu je pojasnio i koju će on ulogu imati u novim uvjetima, dok je značaj i ulogu opskrbljivača plina u uvjetima nove organizacije tržišta u Hrvatskoj pojasnila Davorka TANCER, dipl. ing, direktorica Prirodnog plina. Na žalost, unatoč najavi, Okruglom stolu nije prisustvovao nitko iz Plinacra, tvrtke koja ima iznimno

... diskusija

važnu ulogu kao operator plinskog prijenosnog sustava, i podzemnog skladišta plina (preko kćerinske tvrtke PSP). O aktualnom stanju u hrvatskom plinskom gospodarstvu govorio je Vladimir IVKOVIĆ, dipl. iur, direktor Međimurje-plina. Pri tome je istaknuo nekoliko problema koji su se

Na forumu su bili prisutni brojni ugledni stručnjaci i gospodarstvenici

Nakon kraćeg prikaza novog terminala za UNP u Sv. Križu Začretje...

.. uslijedio je njegov obilazak, no kako zbog sigurnosnih razloga slikanje postrojenja nije bilo moguće, uslikali smo njegove vrijedne mlade djelatnike u opuštеноj atmosferi

pojavi uvođenjem novih pravila. Budućnost distribucije plina u Hrvatskoj u narednih pet godina pokušao je predložiti Bruno LACKOVIĆ, dipl. ing. iz Gradske plinare Zagreb. O tome kako privatni distributeri plina gledaju na stanje u plinskom gospodarstvu govorio je Ivan TOPOLNJAK, ing, direktor Termoplina, dok je preporuke, savjete i ideje za poboljšanje tog stanja predložio mr. sc. Dalibor PUDIĆ, dipl. ing, direktor Brod-plina, pri čemu je prikazao mogućnosti za bolje iskorištavanje energetskih sustava. I na kraju, na nominacije plina u Energu osvrnuo se Marko KRIŽANEC, dipl. ing, MBA. Nakon izlaganja, održana je i kraća diskusija o iznesenoj problematici.

Treća tematska cjelina pod naslovom 'Plinski sustavi i plinske instalacije' započela je prikazivanjem kraćeg filma o jednom od najstarijih plino-instalaterskih obrta u Zagrebu (a i Hrvatskoj) pod naslovom 'Zanimanje plinoserviser', a potom je ukratko uspoređeno stanje primjene izvora topline za sustave grijanja u Europi i Hrvatskoj. Pri tome je zaključeno da bi kondenzacijske kotlove i u Hrvatskoj (konačno) trebalo poticati davanjem potpora, ali i uvođenjem obveze njihove ugradnje u novim i rekonstruiranim sustavima grijanja.

Nakon toga, prikazano je nekoliko nesretnih slučajeva kao posljedica trovanja ugljičnim monoksidom u Međimurju, o čemu je govorio Veselko BRKIĆ, dipl. ing. iz Međimurje-plina. Problematiku održavanja sustava katodne zaštite plinskih sustava i instalacija predstavio je Stjepan PAVLIŠA, ing. iz Pavliša objekata, a Ibrahim KARAHODŽIĆ, dipl. ing. iz Sarajevogasa prikazao je proizvodnju, postavljanje i održavanje protočnih posuda pod tlakom, dok je Damir JURAK, ing. iz Sladovića istaknuo u čemu su to velike mogućnosti primjene miješanog plina, a posebice kao pričuvnog energetskog rješenja.

Četvrta tematska cjelina bila je posvećena vodećim europskim proizvođačima plinskih uređaja i opreme pri čemu su svoje najnovije proizvode, tehnička rješenja i izvedene projekte prikazali predstavnici tvrtki Viessmann, Vaillant, Hoval, Bosch i Weishaupt.

Program prvoga dana Foruma završen je kraćim predstavljanjem novoizgrađenog terminala za dopremu, skladištenje i otpremu ukapljenog naftnog plina u Sv. Križu Začretje koji su svi sudionici Foruma imali prigodu obići u poslijepodnevnim satima.

Drugi dan Foruma

Drugi dan Foruma započeo je sekcijom posvećenom dimnjačarstvu pri čemu je kraći uvod u problematiku školovanja, ali i dimnjačarstva općenito održao Enes SUBAŠIĆ, dipl. ing, profesor na Obrtničkoj i industrijskoj graditeljskoj školi u Zagrebu, a potom je prikazan kraći film upravo o srednjoškolskom obrazovanju za dimnjačare. Nakon toga je Ivan STRELAR, dipl. ing. iz Euroinspekt - Tehnokema prikazao analizu statistike trovanja s CO u Hrvatskoj i organizaciju dimnjačarske službe na područjima na kojem je za taj posao dodijeljena koncesija. Pri tome je istaknuo da se u posljednje vrijeme sve više nesreća povezanih s neispravnim dimnovodima događa i u Njemačkoj (koja je nekada slovila kao uzor za organizaciju dimnjačarstva na svijetu). Hrvoje SONTAKI, ing. iz Obrtne radnje Ceco (dimnjačarskog koncesionara u više jedinica lokalne samouprave s područja Požeško-slavonske županije) objasnio je zašto izdavanje stručnog nalaza o dimnjaku ne može biti posao nadzornog inženjera, već isključivo ovlaštenog dimnjačara, dok je gosp. Nenad KUZMAN ukratko predstavio Hrvatsku stručnu udrugu za sanacije dimnjaka. O nehrđajućim čelicima i njihovim svojstvima, njihovom zavarivanju i koroziji govorio je prof. dr. sc. Ivan JURAGA, dipl. ing. s Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, dok je Zvonimir BRKOVIĆ, ing. iz Schiedela ukratko prikazao suvremene trendove u razvoju sustava

grijanja i rješenja za odvođenje dimnih plinova iz njih.

Sekcija posvećena obrazovanju i informatizaciji u plinskoj struci započela je predavanjem pod naslovom 'Plinoinstalater kao deficitarno zanimanje', a potom je Ivan SADAIĆ, dipl. ing., profesor na Srednjoj školi Konjščina prikazao kako se odvija cjeloživotno obrazovanje za zanimanje plinoinstalatera, dok je dr. sc. Sigrid JORDAN iz zagrebačkog ureda Njemačkog društva za tehničku suradnju (GTZ) predstavila projekt strukovnog obrazovanja usmjerenog na tržište rada u Hrvatskoj na primjeru zanimanja instalatera sustava vode, plina, grijanja i hlađenja, odnosno instalatera kućnih instalacija. Potom je Boris TOPLIČANEC, dipl. ing. iz Vaillanta prikazao kako su organizirani i kako se obrazuju sudionici plinskog lanca na područjima koja još nisu plinificirana (npr. u Dalmaciji), a Dino JURISA, dipl. ing. iz Boscha naglasio kako je školovanje prvi korak primjene novih tehnologija u plinskoj struci i tehniči grijanja. Sekcija je završila predavanjem o potrebi veće prisutnosti sudionika plinske i dimnjačarske struke na internetu. Kao što je uobičajeno, pri tome je podijeljeno priznanje za najbolje internetske stranice distributera plina koje je ove godine dobila Koprivnica plin.

Posljednja sekcija ovogodišnjeg Foruma također je bila novost u programu, a bila je posvećena tehničkim i medicinskim plinovima. Tako je mr. sc. Aleksandar GREGURIĆ, dipl. ing. iz Hrvatskog strojarskog i brodograđevnog inženjerskog saveza prikazao kako se odvija upravljanje rizicima od proizvodnje do primjene medicinskih i tehničkih plinova, dok je Dubravka BLAŽEK, mr. pharm. iz Messer Croatia plina ukratko predstavila regulatorne osnove za proizvodnju i prodaju medicinskih plinova, a Domagoj REBIĆ, dipl. ing. iz Dräger Medicala programiranje i projektiranje medicinskih i laboratorijskih plinova prema hrvatskim i međunarodnim normama. ■

Posebno priznanje za najinformativnije internetske stranice distributera plina ove je godine dodijeljeno Koprivnica plinu

Zajednička fotografija budućih dimnjačara

Detalji zabavnog programa zajedničke večere

2010.

Hvala!

Kao uvijek, Plinarski forum ne bi bilo moguće ostvariti bez tvrtki koje su svoje proizvode, rješenja i usluge predstavili na izložbenim prostorima, infomobilima, u sklopu stručnih izlaganja i na stranicama Zbornika. Ove su godine to bili:

- Belmet '97,
- CMC Ekocon, Zagreb
- CMC Ekocon, Buzet
- Dalekovod EMU, Vela Luka
- Diminox, Čakovec
- Dräger Safety, Zagreb
- Elimp, Zagreb
- Energo, Rijeka
- Hoval, Zagreb
- Jera, Zagreb
- Metalvar, Zagreb
- Pa-El, Dubrovčan
- REUS Inženjering, Zagreb
- Robert Bosch, Zagreb
- Sajema, Zagreb
- Schiedel, Novi Golubovec
- Sculptor computers, Vinkovci
- Sladović, Zagreb
- Tehnomobil, Zagreb
- Termoplin, Varaždin
- TPK Orometal, Oroslavje
- Vaillant, Zagreb
- Viessmann, Zagreb
- Weishaupt, Zagreb.

Uz to, tu su bili i suorganizatori:

- Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Zagreb
- Udruženje obrtnika Grada Zagreba, Zagreb
- Crodux plin, Zagreb.

Izložbeni prostori uvijek privlače brojne zainteresirane

PITANJA I ODGOVORI 9. PLINARSKOG FORUMA

Na 9. plinarskom forumu jedan je dio pitanja bio postavljen na Okruglom stolu, a drugi tijekom uobičajenog vremena predviđenog za diskusiju. Isto tako, na neka od pitanja odgovoreno je na samom Forumu (za što su odgovori pripremljeni na osnovi tonskog zapisa), a na neka su zatraženi pisani odgovori od nadležnih državnih tijela.

Pitanje GOS-A.9(154)

Pojavila se glasina o tome da neki opskrbljivači moraju provoditi dnevne nominacije potrošnje plina, a neki pak ne moraju. Je li to istina i o čemu se tu zapravo radi?

Zašto se, s obzirom na definirane transportne kapacitete u ugovoru, kod nominacija ne mogu prekoračiti veći kapaciteti od rezerviranih?

Usmeni odgovor na Forumu je ponudila gđa Tancer:

'Prema evidenciji Prirodnog plina, svi opskrbljivači na transportnom sustavu koji postoje dostavljaju dnevne nominacije kako je dogovoreno.'

Taj je odgovor dopunio prof. Dekanić:

'Nominacije svi moraju svakodnevno raditi i nema izuzetaka. To znači da svi moraju nominirati na isti način i da nema povlaštenih.'

Pitanje PLI-B.9(155)

Kako je u Hrvatskoj riješena prodaja plinomjera? Naime, postoje glasine o mogućnostima manipulacije i neovlaštenog rukovanja kod korisnika (npr. postavljanjem magneta)?

Odgovor je ponudio Nikica DUJMOVIĆ, dipl. ing. iz Gradske plinare Zagreb:

'Distributer za ona brojila koja ugrađuje brine da su sa svim karakteristikama koje moraju zadovoljavati i o onom ključnom - da kvalitetno mjere. Da ne bi bilo monopola da samo distributer može kupiti brojilo i korisniku ga prodati po cijeni koju diktira, dozvoljeno je da deklarirana, certificirana, atestirana i baždarena brojila mogu korisnici kupiti sami. No, njihova ugradnja ne može biti obavljena prije nego se u laboratoriju distributera plina provjeri je li to brojilo pokazuje dovoljno dobro izmjerene podatke, tako da se isključi svaka mogućnost da potrošač od trenutka kada je to brojilo kupljeno i ugrađeno napravi neku manipulaciju i onemogući njegov ispravan rad.'

Kada se radi o drugom dijelu pitanja, analiza takvih događaja nije primjerena na skupu kao što je Plinarski forum.'

No, dodao je gosp. Brkić:

'Postoje neke krivotvorine koje se otkriju tek kada se plinomjer donese u laboratorij i kada se rastavi.'

Pitanje PLI-D.9(156)

Koliko su pojedini trgovci, odnosno zastupnici proizvođača plinske opreme i uređaja u 2009. godini prodali plinskih kondenzacijskih kotlova (broj uređaja i ostvaren promet u kunama ili eurima) i koliki je udio tog prometa u ukupnom prometu kotlova?

Na žalost, na to pitanje nitko nije ponudio zadovoljavajući odgovor, iako se u neformalnoj diskusiji moglo doznati da je taj broj vrlo malen i da kod jednog od vodećih proizvođača opreme udio kondenzacijskih u prometu svih zidnih plinskih kotlova iznosi manje od 1%.

Pitanje PLI-D.9(157)

Je li u propisima određena najmanja potrebna udaljenost završetka fasadnog ispusta plinskog trošila od raslinja?

Problematiku je pokušao pojasniti gosp. Kuzman:

'Kao prvo, to se uopće ne smije dogoditi jer tog fasadnog bojlera uopće ne bi smjelo biti! No, kada ga je već netko dozvolio, onda je trebao imitirati njegov učin na 11 kW tako da udaljenost do najbliže međe može biti 3 m. Tako stoji u propisima. No, malo je vjerojatno da će biljka uvenuti na udaljenosti 3 m od ispusta trošila učina 11 kW.'

Komentar na posvuda prisutan problem neodgovarajuće postavljenih plinskih trošila i njihovih dimovodnih sustava dao je gosp. Strelar:

'Žalosna je činjenica da se zapravo u svim slučajevima puno ne vodi računa o propisima i struci, nego se razmišlja o najjeftinijem rješenju na tržištu!'

Dopunu je imao i gosp. Brkić:

'Trebalo se vratiti natrag na pitanje: montirati fasadni uređaj ili ne? Izlaganje na 8. plinarskom forumu odnosilo se na točno definiranje koji su to uređaji vrste C i C₁. Ako se već moraju montirati, onda se mora voditi računa o minimalnim udaljenostima od ventilacijskih otvora, od međe i od susjeda. Bilo je nekoliko slučajeva gdje je susjed tumačio da je fasadni izvod štetio trsju.'

Pitanje DIM-D.9(158)

U članku 3. Tehničkog propisa za dimnjake u građevinama (NN 3/2007) stoji sljedeće: 'Ovaj se Propis ne primjenjuje na samostojeći dimnjak i dimnjak koji je isključivo u funkciji proizvodnog pogona.' No, pojmovi 'samostojeći dimnjak' i 'dimnjak koji je isključivo u funkciji proizvodnog pogona' u Tehničkom propisu nisu izrijekom određeni pa su zbog te nedorečenosti pojedini ovlašteni dimnjačari (posebice u manjim jedinicama lokalne samouprave) nerijetko izloženi samovoljnim tumačenjima vlasnika takvih dimnjaka (npr. postoje dojave o slučajevima da se za dimnjak picerije smatra da je 'isključivo u funkciji proizvodnog pogona', a ponekad i za dimnjak ložišta koje služi kao izvor topline sustava grijanja neproizvodne tvrtke).

Od MZOPUG-a su zatražena tumačenja tih pojmova, a komentar na to pitanje na Forumu je dao gosp. Dujmović:

'Često dolazi do problema da se za nešto tvrdi da je industrijski dimnjak ili da je samo izvod dimnih plinova iz plinskog trošila. Projektant ili proizvođač tvrdi da se to može postaviti, što u većini slučajeva dolazi u koliziju s uobičajenim tumačenjem što je to odvod dimnih plinova, tj. što je to dimnjak te treba li ga čistiti ili ne. To bi MZOPUG trebao sam odrediti u pravilniku ili bi mu dimnjačarska struka trebala pomoći u izradi kvalitetnih dokumenata koji bi odgovorili na sva ta pitanja.'

Komentirao je i gosp. Strelar:

'Spomenuta rečenica je bila jedna od velikih dilema. Određene industrije (Petrokemija, elektrane i sl) imaju specifična rješenja odvoda dimnih plinova i to se obično prepušta projektantima na slobodni izbor jer bi se inače u Tehnički propis ugradilo veliko ograničenje pa bi nastalo još više problema nego danas. Tako je nastao kompromis da svaka industrija može iznaći rješenje koje joj najbolje pogoduje.'

No, na to se vlastitim primjerom iz svakodnevnog dimnjačarskog posla nadovezao gosp. Zlatko ŠNELER iz Obrtničke radnje Eko Vulkan iz Gornje Gračenice (ujedno i dimnjačarski koncesionar na području Grada Kutine):

'Maloprije je spomenuta Petrokemija u kojoj područni dimnjačar Grada Kutine teško prilazi tehnološkim dimnjacima. To su dimnjaci koji su u postrojenjima. Međutim, jednom se dogodila nesreća pa je područni dimnjačar trebao dati dimnjačarski nalaz nakon nesreće, no u postrojenje mu pristup nije bio omogućen.'

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA,
PROSTORNOG UREĐENJA I
GRADITELJSTVA
10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 20
Tel: 01/37 82-444 Fax: 01/37 72-822

UPRAVA ZA GRADITELJSTVO
KLASA: 360-01/10-02/3
URBROJ: 531-10-2-542-10-2
Zagreb, 09. veljače 2010. godine

PREDMET: Zahtjev za pojašnjenje članka 3. Tehničkog propisa za dimnjake u građevinama („Narodne novine“, broj 03/07) - mišljenje, dostavlja se

Ovom Ministarstvu obratili ste se pismenom u kojem tražite od ovog Ministarstva pojašnjenje članka 3. Tehničkog propisa za dimnjake u građevinama („Narodne novine“, broj 03/07). Dostavljamo odgovor kako slijedi:

Kako ste i sami naveli u svom dopisu, navedeni tehnički propis za dimnjake u građevinama („Narodne novine“, broj 03/07) u članku 3. navodi kako se ne primjenjuje na samostojeći dimnjak i dimnjak koji je isključivo u funkciji proizvodnog pogona.

Sukladno hrvatskoj normi HRN EN 13084-1:2008 Samostojeći dimnjaci – 1.dio: Opći zahtjevi (EN 13084-1:2007) određuju se opći zahtjevi i osnovni kriteriji izvedbe i konstrukcije svih vrsta samostojećih dimnjaka uključujući i dimovodne cijevi.

Dimnjak se smatra samostojećim ako je vođen uz/ili pridržavan na drugoj konstrukciji. Dimnjaci koji su dodani uz drugu građevinu moraju se konstrukcijski projektirati kao samostojeći u skladu s ovom Hrvatskom normom ako je zadovoljen barem jedan od navedenih uvjeta:

- razmak između bočnih potpornih greda je veći od 4 m,
- slobodno-stojeća visina iznad najvišeg konstrukcijskog oslonca je veća od 3m,
- slobodno-stojeća visina konstrukcijskog dodatnog oslonca za dimnjake s četvrtastim otvorom je više od pet puta manja od vanjske mjere dimnjaka,
- horizontalni razmak od vanjske površine građevine do vanjske površine dimnjaka je više od 1 m.

Dimnjaci koji su oslonjeni uz slobodno-stojeći stup smatraju se samostojećim dimnjacima.

Za konstrukcijsko rješenje samostojećeg dimnjaka uzimaju se u obzir pogonski uvjeti koji osiguravaju mehanički otpor, stabilnost i sigurnost u upotrebi. Detaljniji zahtjevi koji se odnose na specijalizirano rješenje nalaze se u normama za betonske dimnjake, čelične dimnjake i dimovodne kanale.

Sukladno prije navedenom ukoliko dimnjaci koje navodite u svom upitu ispunjavaju uvjete propisane nizom normi vezano za samostojeće i industrijske dimnjake HRN EN 13084, može se zaključiti da su samostojeći.

dipl. ing. grad.

Dostaviti: 1. naslovu
2. arhiva, ovdje

... a nakon
Foruma
MZOPUG je
poslao pisani
odgovor na
pitanje o
'dimnjaku za
industrijska
ložišta'

From: Glasnogovornica <glasnogovornica@mzopu.hr>
Organization: MZOPUG
Reply-To: <glasnogovornica@mzopu.hr>
Date: Fri, 2 Apr 2010 09:40:32 +0200
To: <ege@ege.hr>
Subject: FW: pitanje s Plinarskog foruma

Poštovani,

Proizvodni pogon, na kojeg referira članak 3. Tehničkog propisa za dimnjake u građevinama jest općepoznati pojam koji označava svaku građevinu u kojoj se obavlja neka proizvodna djelatnost koja kao rezultat ima proizvod (stvar koja postoji i nakon što je dovršen proces njezine proizvodnje a oblikom i svojstvima zadovoljava određenu potrebu). U slučaju sumnje o kakvoj se djelatnosti radi (proizvodnoj, uslužnoj itd.), skreće se pozornost da su djelatnosti uređene Nacionalnom klasifikacijom djelatnosti 2007. – NKD 2007. (NN br. 58/07).

S poštovanjem,

Kata Gojević, glasnogovornica
Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
Ulica Republike Austrije 20, 10 000 Zagreb
tel: 01/ 3782- 487; 3717-111
fax: 01/ 3717- 118
e-mail: glasnogovornica@mzopu.hr <mailto:glasnogovornica@mzopu.hr>

Odgovor
na pitanje o
'samostojećem
dimnjaku'
dostavljen je
Savjetu Foruma
još ranije...

O 9. plinarskom forumu i dojmovima, plinskoj i dimnjačarskoj struci, problemima...

Jadranka ALITOVIĆ
Diminox, Čakovec

Na ovogodišnjem Plinarskom forumu prvi smo puta sudjelovali kao suorganizator, budući da je drugog dana tema bila dimnjačarstvo, a bavimo se proizvodnjom i montažom dimnjaka od inoksa. Mogućnost prezentacije u strukovnom okruženju i prisustvovanje zanimljivim predavanjima učinili su naše sudionitvo na Forumu korisnim u očekivanoj mjeri, dok od uspostavljenih kontakata sa stručnim osobama usko vezanima uz našu djelatnost tek očekujemo trajne rezultate.

Marko ANTIĆ
Tehnomobil d.o.o., Zagreb

Ostvarili smo nekoliko kontakata, pogotovo iz s tvrtkama iz Bosne i Hercegovine. Ljudi se najviše interesiraju za prijenosne detektore plina. Također, zainteresirani su za detekciju CO u stambenim prostorima. Naravno, tek ćemo kroz određeno vrijeme vidjeti rezultate ostvarenih kontakata.

Damir BEGOVIĆ, dipl. ing.
Crodux plin d.o.o., Zagreb

Moram reći kako smo se prihvatili poziva da budemo suorganizator Plinarskog foruma zbog toga što je investicija Crodux plina u protekloj godini jedna od najznačajnijih u energetici u nas, a pogotovo kada je tema osiguranje plina. Kao što smo imali prilike čuti, najviše se govori o prirodnom plinu, a puno manje o UNP-u. To su dvije vrste proizvoda koje imaju prilično značajne razlike. Tako se UNP može skladištiti u tekućoj i plinskoj fazi te prenosi s mjesta na mjesto i time donositi kupcu. Sustav prirodnog plina je potpuno drugačiji i predviđa kompletni plinovodni sustav koji ima određene zakonitosti koje su slične električnoj energiji. Istaknut ću kako smo krenuli s UNP-om jer baštino iskustva s trgovanjem naftnim derivatima, a razmišljamo da postupno uđemo u segment prirodnog plina. No, vidjet ćemo na koji način, a možda i s tehnologijama koje u Hrvatskoj još nisu primjenjivane (npr. stlačeni prirodni plin). To je jedan od naših sljedećih koraka. Sve je još potpuno otvoreno i vidjet ćemo što će se događati.

S obzirom na svoje karakteristike, UNP može biti 'back up' za prirodni plin pa radimo određene projekte i pregovarano s poslovnim partnerima koji su zainteresirani za takav način pokrivanja potreba. Čim dođemo do konkretnog rezultata, objavit ćemo to, tako da potencijalni korisnici budu informirani. Tu sasvim sigurno vidimo jedno od područja djelovanja u budućnosti. I konačno, tu je i kogeneracija, gdje se korištenjem plina proizvodi i električna i toplinska energija, a mi ćemo je nastojati plasirati u Hrvatskoj.

mr. sc. Vladimir BIJELOVIĆ, dipl. ing.
JP Vrbasgas, Vrbas (Srbija)

Drugi put sam na Plinarskom forumu i uvijek se rado vraćam zato što su teme vrlo interesantne i vidim da je, uz stručnjake iz Hrvatske, ove godine bilo čak 22 sudionika iz Srbije. Teme su slične onima u Srbiji, no čini mi se da je Hrvatska malo uređenija jer je ranije krenula s primjenom europskih propisa i direktiva. U Srbiji pokušavamo uskladiti propise tako da smo promijenili tarifni sustav za prirodni plin i sve metodologije koje su u skladu s Direktivom 55 iz 2003. godine. Što se tiče organizacije, vrlo sam zadovoljan.

Mr. sc. Kristina ČELIĆ, dipl. ing.
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Zagreb

Ako se osvrnem na sigurnost opskrbe plinom u Hrvatskoj, moram istaknuti da smo ispunili obećanje koje smo dali prije početka sezone grijanja, a to je da će opskrba biti pouzdana i sigurna. Osigurali smo pouzdanu opskrbu svim korisnicima prema ugovorima. Isto tako, vidjeli smo kako distributeri, tj. opskrbljivači u plinskom biznisu dobivaju sve veću ulogu. Ako govorimo o novim plinskim pravcima, Hrvatska je to pitanje jasno definirala u novoj Energetskoj strategiji koja promovira sigurnost opskrbe, konkurentnost u energetskom sektoru i održivost energetskog razvoja. Cilj je što bolje iskoristiti naš geostrateški položaj. Za prioritet imamo terminal za ukapljeni prirodni plin na Krku, ali tu je još povezivanje plinovodom s Mađarskom. Dakako, svi ostali projekti, uključujući 'South Stream', za koji bi željeli da prođe kroz Hrvatsku, dobrodošli su jer imaju određene prednosti u energetskom sektoru.

Josip ČOSIĆ, dipl. ing.
Dalekovod EMU d.o.o., Vela Luka

Na Plinarskom forumu smo prvi put i mogu reći kako su dojmovi dosta dobri. Iskreno, mislio sam da će interes biti manji. Vidim da ima predstavnika iz plinara što nam je vrlo interesantno jer je to naše područje djelovanja. Sve u svemu, zadovoljan sam. Prvenstveno predstavljamo našu tvrtku kao novu unutar Grupe Dalekovod koja se bavi električnim brojljima i plinomjerima. No, ujedno predstavljamo i samu tvrtku Dalekovod koji se bavi velikim infrastrukturnim projektima.

Grgo HORVACKI, dipl. ing.
JKP Suboticagas, Subotica (Srbija)

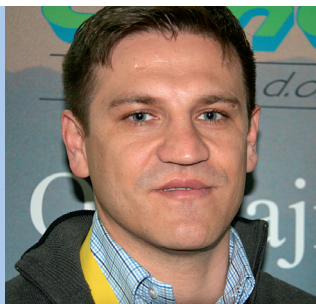
Već sam treći put na Plinarskom forumu. Zapravo, svake godine dolazi ekipa naše tvrtke kako bismo se upoznali s aktualnim događanjima na tržištu plina i koje su regulative trenutno u Hrvatskoj jer smo u Srbiji u paralelnom procesu pa su nam iskustva dragocjena. Agencija za energetiku u Srbiji regulira odnose što se tiče cijena plina i priključaka. Sljedeći korak koji će se kod nas odvijati, a koji se u Hrvatskoj već odvija, je stvaranje tržišta plina. Dobro je što možemo razmijeniti iskustva i usporediti pristupe da vidimo što će biti krajnji rezultat. Kada me pitate koji su najveći problemi u plinskom gospodarstvu u Srbiji, u području distribucije je to usitnjenost. Naime, distribucija je na nivou gradova i nemamo nijednog velikog distributera. Ako usporedite stanje u Francuskoj, Njemačkoj ili Mađarskoj, kod njih ima dva ili tri distributera, a u Srbiji 34, od čega 30 u Vojvodini! Kompletna regulativa, tehnička oprema, opremljenost i svladavanje svih tih problema, na žalost se teško kadrovski pokrivaju i tu se stvaraju problemi. Očekuje nas proces (koji će sigurno zahvatiti i hrvatske distributere) okrupnjavanja i adekvatno tome će proizaći racionalnije gospodarenje plinom.

Željko HOSTIĆ, CMC Ekocon d.o.o., Buzet

Prema mojem mišljenju, sudjelovanje na 9. plinarskom forumu ponovno je bila dobra prilika za našu tvrtku da prezentira tehnička rješenja za daljinsko očitavanje plinskih i drugih brojlara. Prema pokazanom interesu sudionika, nismo pogriješili što smo sudjelovali, već smo vidjeli kolika je zapravo potreba da se ljudi od struke nalaze na ovakvim skupovima kako bi se informirali o novim dostignućima koja im mogu olakšati poslovanje. Nadamo se da ćemo i dalje biti u mogućnosti sudjelovati na stručnim skupovima kao što je ovaj.

Ivan KAJINIĆ, ing. Liquivex d.o.o., Usora (Bosna i Hercegovina)

Već sam peti put na Plinarskom forumu. Naša je osnovna djelatnost nabava i distribucija propan-butana pa nam je skup zanimljiv. Forum obuhvaća sve: od teorijskog do praktičnog dijela i isporučitelja opreme kada su u pitanju plin i plinske instalacije. Radimo u području UNP-a, no jednako su dobro obrađene teme za njega i za prirodni plin. Vrlo sam zadovoljan i jako mi puno pomažu stečena iskustva. Ako trebam povući paralelu između hrvatskog i tržišta u BiH-u, hrvatsko tržište ima uređenu regulativu, za razliku od onoga u BiH-u gdje je tek sada treba urediti. Moram reći kako sam vrlo iznenađen organiziranim izletom na Crodovox terminal i opremom koju sam vidio. Tvrdim da je to jedna od najopremljenijih punionica na području Hrvatske, ali i bivše Jugoslavije. Poznajem poprilično dobro ovaj teren, naravno i BiH-a i Srbije, ali ono što sam vidio je zaista suvremena punionica koja se samo poželjeti može. Zahvaljujem organizatoru koji nam je omogućio da to pogledamo. To je zaista impresivno.

Dragan MANJAK, dipl. ing. Sarajevogas a.d., Istočno Novo Sarajevo (Bosna i Hercegovina)

Ovdje nisam prvi put jer sam i ranijih godina redovito posjećivao Plinarski forum, kao i mnogi moji suradnici. Zadovoljan sam i mislim da je izbor tema jako dobar. Posebno sam zadovoljan u dijelu u kojem se spominju nove, inovacijske tehnike. Vrlo su korisna iskustva kolega iz Hrvatske gdje ima puno više distributera. Često se otvaraju pitanja koja nas zanimaju i koja nas muče. Razmjenjujemo iskustva, pričamo i razvijamo i ostvarujemo kontakte, a sve to je vrlo korisno.

Ivo MARTINIĆ, dipl.ing. Elimp d.o.o., Zagreb

Što se tiče Plinarskog foruma, mogu reći da je interes ljudi bio zadovoljavajući. Organizacija je ponovno bila na visokom nivou. Lijepo je bilo vidjeti ljude iz struke koje je zainteresirao program GE Sensinga namijenjen industriji plina i nafte. Kako General Electric do sada nije bio jako zastupljen na našem tržištu, trudimo se da i preko ovakvih foruma i konferencija približimo ljudima novitete na području mjerenja protoka, tlaka i drugih neophodnih faktora pri transportu i skladištenju plina. Uvijek je lakše raditi s ljudima i firmama kada se ostvari kontakt u ležernoj atmosferi. Nadamo se suradnji s Vama i u budućnosti.

Leo PRELEC, dipl. ing. Hrvatski operator tržišta energije d.o.o., Zagreb

Svi spomenuti problemi nisu upravo oni koje prolaze sve zemlje u procesu liberalizacije. Naravno, karakteristični su za pojedinu zemlju i plinski sustav. Bitno je naglasiti da se pitanja otvaranja tržišta ne događaju samo danas, nego da je to proces koji će se događati u nekoliko sljedećih godina i koji će imati utjecaja na sve subjekte na tržištu. Bitno je donošenje pravilnika i dio usklađivanja prema Europskoj uniji. Dakle, nulti korak je bilo razdvajanje djelatnosti i donošenje tarifa. Pristup treće strane mreži je, zapravo, prava priča oko energije uravnoteženja što je samo jedan od segmenata procesa. Jako bitno za sve koji ulaze na veleprodajno tržište je da imaju definirane uvjete jer tako mogu procijeniti isplati li im se to ili ne. Svi problemi koji nailaze su normalan dio procesa i treba ih rješavati, pri čemu treba koristiti strana iskustva. Bilo gdje se taj proces pojavljivao, također su moralo promatrati kako se ponašaju kupci i početi s planiranjem te, u konačnici, nabavljati alate koji su potrebni. Može se zaključiti da su promjene krenule u dobrom smjeru, ali se ne mogu zanemariti tehnička ograničenja koja postoje: praktički samo jedan dobavni pravac na komercijalnom nivou i samo jedan dobavljač na veleprodajnom tržištu. Povezivanje s Mađarskom je velika infrastrukturna promjena i zato će se cijeli sustav sve bitno promijeniti. Naime, on može postati tranzitni, što do sada nije bio slučaj. Zainteresirani će postati mađarski trgovci i opskrbljivači, a s druge strane, tamo postoji skladišna infrastruktura. Mogućnost interventnih ugovora je daleko veća i to će bitno promijeniti cijelo gledanje na tržište. U cijeloj toj priči ključnu riječ će imati cijena jer tržište podrazumijeva tržišnu cijenu!

dr. sc. Džemal PELJTO, dipl. ing. IGT - Istraživačko-razvojni centar za gasnu tehniku, Sarajevo (Bosna i Hercegovina)

Ono čime se IGT bavi, to su pitanja tehničke regulative, primjene novih tehnologija, ekologije i razvoja plinskog sustava u BiH-u. Na predavanjima smo imali prilike čuti zanimljive primjere koji se odnose na BiH, ali i puno drugih zanimljivih tema. U prvom redu to je tema velike razlike zimske i ljetne potrošnje. U BiH-u je problem što su industrijske aktivnosti pale i da je potrošnja energije povezana s grijanjem. Za nas je vrlo aktualno upravo ono o čemu je govorio predstavnik Viessmanna, a to je da se povećava energetska efikasnost jer se na taj način smanjuje zimska potrošnja. U tom kontekstu razmatramo veću primjenu plina u prometu, ali i za hlađenje ljeti.

Na Forumu smo prisutni skoro svake godine i susrećemo ljude s kojima imamo puno zajedničkih tema i koje vrijedi čuti. Šteta je da nema možda malo više prostora za diskusiju, no sve je u svemu jako dobro organizirano.

Jelena ZARIĆ, dipl. oec. JKP Dimnjačar, Subotica (Srbija)

Direktorica sam JKP-a Dimnjačar već četvrtu godinu. Kada sam tamo počela raditi, mislila sam da je posao povezan s čišćenjem dimnjaka vrlo jednostavan i da nema nikakvih problema. Međutim, ubrzo sam shvatila da to nije tako. Ima tu puno problema, stvari koje se trebaju znati i na što se sve treba obratiti pažnja. U početku je bilo teško jer je do stručne literature teško doći, ali igrom slučaja prošle sam godine došla na Plinarski forum i moram istaknuti da su mi se vidici što se tiče struke otvorili. Zato sam došla i ove godine jer je ovo skup gdje zaista možete puno toga čuti i naučiti.

Ako govorim o konkretnim problemima u Srbiji, mogla bih istaknuti problem ilegalnih dimnjačara. No, tom smo problemu prilično stali na kraj u Subotici, gdje su dimnjačari prepoznatljivi, prije svega po uniformi. Isto tako, organizirani su tako da su dijelovi grada podijeljeni na rejone koji imaju svojeg dimnjačara. No, u Subotici je problem što nema škole za dimnjačare. Kada se zapošljavaju novi dimnjačari, moraju ići na teren s onima koji već rade taj posao pa jednu sezonu rade kao pomoćnici kako bi se upoznali i naučili dimnjačarski posao.

ZAKLJUČCI 9. PLINARSKOG FORUMA

1. Novi zakoni i podzakonski propisi koji uređuju tržište plina u Hrvatskoj i koji bi ga trebali dovesti na razinu onoga u zemljama Europske unije pred sve sudionike na njemu postavljaju nove zahtjeve. Ipak, ti zahtjevi najviše utječu i u budućnosti će najviše utjecati na poslovanje distributera plina, pri čemu se čini da se njihova mišljenja, primjedbe, savjeti i preporuke pri izradi spomenutih zakona i propisa ne uzimaju previše u obzir.

U skladu s time, za očekivati je da neki od distributera s obzirom na veličinu distribucijskog područja, godišnje količine plina u distribuciji (a time i godišnji prihod) i unutarnju organizaciju (ukupan broj i stručnost djelatnika i sl) neće moći zadovoljiti te zahtjeve pa će uskoro morati doći do okrupnjavanja u djelatnosti distribucije, odnosno do međusobnog povezivanja i preuzimanja.

2. Jedan od velikih problema koji također muči distributere plina svakako je i to što se cijena plina i dalje smatra 'socijalnom kategorijom'. Iako bi u vrijeme gospodarske krize valjalo voditi računa o onima koji su njome najviše pogođeni (socijalno ugroženim osobama), ne treba smetnuti s uma da je i plin 'roba kao i svaka druga' i da se vođenje socijalne politike preko 'leđa' jedne gospodarske grane svakako negativno odražava na njezinu budućnost. Naime, već je sada očito da zbog tzv. socijalne cijene plina za neke distributere (pa čak i neke velike) u pitanje ne dolazi samo nastavak izgradnje distribucijske mreže prirodnog plina, već i rekonstrukcija i održavanje postojeće, a time se izravno u opasnost dovode svi građani. Ujedno se smanjenjem opsega ulaganja ugrožavaju postojeća radna mjesta, čime cijela 'socijalna politika' dolazi u pitanje.

Možda je upravo stoga vrijeme da se izvršnoj vlasti konačno uputi jasna poruka da se socijalna politika ne može voditi preko energetike!

3. Unatoč tome što se na proteklih osam plinarskih foruma neprestano raspravljalo o nužnosti uske suradnje svih članova plinskog lanca (od distributera plina, preko projektanta, plinoinstalatera, plinoservisera, dimnjačara do krajnjih korisnika), ponekad se čini da se ništa nije pomaknulo s 'mrtve točke' i da se i dalje odgovornosti jednostavno prebacuju s jednog na drugog.

Iako je pohvalno što su se sve struke u posljednje vrijeme manje ili više strukovno organizirale (osnivanjem odgovarajućih stručnih udruga), sada bi valjalo malo više poraditi na

ostvarivanju suradnje s drugim strukama, na dobrobit svih koji pošteno rade, a i krajnjih korisnika.

4. Isto tako, iako je proteklih godina stalno ukazivano na problematiku neispravno izvedenih i/ili neodgovarajuće održanih plinskih trošila i dimovodnih sustava, čini se kao da se broj nesreća povezanih s njihovim radom ne smanjuje! Na žalost, u posljednje su vrijeme za jedan dio nesreća krivi i sami korisnici koji s jedne strane nerijetko odabiru najjeftinija rješenja (to znači plinska trošila vrste B koja zrak za izgaranje uzimaju iz prostorije u kojoj se nalaze) i/ili izvođenje radova na postavljanju i održavanju povjeravaju nestručnim i neovlaštenim osobama (opet s ciljem snižavanja cijene), a s druge strane s namjerom smanjivanja toplinskih gubitaka ugrađuju tzv. PVC-stolariju koja ne omogućava dovođenje potrebnih količina svježeg zraka u stambeni prostor.

5. Već niz godina strukovne škole diljem Hrvatske imaju velikih problema s upisom učenika za zanimanje plinoinstalatera. Ti su podaci gotovo poražavajući jer u većini slučajeva broj upisanih učenika u prve razrede ne prelazi 10. S obzirom na malen broj učenika, budući plinoinstalateri nastavu pohađaju zajedno s vodoinstalaterima, instalaterima grijanja i drugim srodnim zanimanjima. Dakle, riječ je o kombiniranim razredima što utječe na organizaciju nastave, ali i na kvalitetu obrazovanja. Unatoč stipendijama koje daju neke jedinice lokalne samouprave, Hrvatska obrtnička komora i razna druga tijela, plinoinstalater je postao deficitarno zanimanje i opći interes za njega je slab. Iako, postoji suradnja Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, HOK-a, strukovnih škola i ostalih mjerodavnih tijela, za bolju budućnost plinoinstalatera bi ona trebala biti jača.

Isto tako, problem pri obrazovanju plinoinstalatera predstavlja i nedostatak odgovarajuće stručne literature i mogućnosti za provođenje praktičnog dijela nastave jer u pojedinim dijelovima Hrvatske za to nema dovoljno licenciranih obrtničkih radionica.

Dakako, pitanje dovoljnog broja stručnog kadra posebice dolazi do izražaja u dijelovima Hrvatske koje tek treba plinificirati. Pri tome je posebice teško stanje u većini strukovnih škola na području Dalmacije, gdje unatoč tome što već sada na tržištu postoji potreba za plinoinstalaterima (za uvođenje instalacija UNP-a) za to se zanimanje mladi i dalje uglavnom ne zanimaju.

Savjet 9. plinarskog foruma